

TEPEDELENLİ ALİ PAŞA'NIN ÇİFTLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

HAMİYET SEZER*

Tepedelenli Ali Paşa XVIII. yüzyıl sonları ile XIX. yüzyıl başlarında Balkan Yarımadası'nın en güçlü kişisi idi. 1812'de gücünün zirvesinde olup, Durazzo-Manastır-Selanik hattının güneyinde kalan bugünkü Yunanistan ve Arnavutluk'u içeren bir bölgenin fiili hâkimiydi¹.

Babası Veli Paşa Tepedelen mütesellimi idi. Ali Paşa da orada doğdu. Gençlik yıllarında Derbentler Başbuğu Kurt Ahmet Paşa ve Delvine mutasarrıfı Kaplan Paşa'ya hizmet etti. Zamanla bölgede güçlü bir kişi olmaya başladı. 1786'da Delvine mutasarrıfı, 1787'de Derbentler Başbuğu olan Tepedelenli Ali Paşa, aynı yıl Yanya mutasarrıflığına atandı. O, Osmanlı-Avusturya (1787) ve Osmanlı-Rus (1791) savaşlarında görevler alıp yararlılıklar gösterdi. Fransızların Mısır'ı işgal etmesi sırasında Adriyatik kıyılarında onlara karşı başarılar elde etmiş ve bu başarıları karşılığında vezirlik rütbesini almıştır. Daha sonra Rumeli Valisi olarak bölgedeki eşkiyayı cezalandırmakla görevlendirilmiş ve bunun da üstesinden gelmiştir.

Tepedelenli Ali Paşa, güç kazandıkça Arnavutluk ve Yunanistan'da tek söz sahibi olmuştur. Devletin zaman zaman onun bölgedeki gücünden yararlanmak istemesi de işine gelmektedir. İngiliz ve Fransızlarla hükümete danışmadan anlaşmalar yaparak ve bölgede kendi başına hareket ederek devletin emirlerini yerine getirmez oldu. Artık Padişah da O'nun faaliyetlerinden hoşlanmaz olmuştu. Sonuçta devlete karşı gelen ve fermanlı ilan edilen Tepedelenli Ali Paşa'nın isyanı 1822 yılında bastırılmış ve öldürülmüştür².

Bu yazımızda çalışmalarımız sırasında bulduğumuz Başbakanlık Osmanlı Devlet Arşivi'nde Kamil Kepeci Tasnifi Muhallefat Beytülmal 2461

* A.Ü D.T.C.F. Tarih Bölümü Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

¹ Dennis N. Skiotis "From Bandit to Pasha: First Steps In The Rise to Power of Ali of Tepelen, 1750-1784" International Journal of Middle East Studies, II, 1971, Cambridge at The University Press, s. 221.

² Bkz. Hamiyet Sezer "Tepedelenli Ali Paşa İsyanı" Ankara, 1995 (Basılmamış Doktora Tezi)

numarayla kayıtlı defterdeki bilgileri aktarmaya çalışacağız. Defter Ali Paşa'nın Paşa Sancağı'ndaki çiftliklerini kapsamaktadır. Tepedelenli Ali Paşa öldürüldükten sonra mallarına el konulmuş ve devlet tarafından gönderilen görevlilerce malları tespit edilerek defterlere kaydedilmiştir³. İşte bu defter de bunlardan biridir. Defterden çiftlikler ve çiftlik haline getirilen köylerin isimleri, ürünleri, üzerinde yaşayan insanlar, gelirleri hakkında bilgi edinmekteyiz.

45 sayfalık defterin, yıpranmış, yırtılmış sayfaları olmakla birlikte genellikle kayıtlar okunabilir niteliktedir. Ancak gayr-i müslimlerin isimlerle, köy, mezra v.b. yer isimlerinin okunmasında büyük güçlükler vardır. Kişi isimlerinin bu aşamada bizim için önemi olmadığından isimler üzerinde durmadık. Köy ve yer isimlerini ise elimizden geldiğince okumaya çalıştık. Ayrıca eski harflerle Osmanlıca yazılışını da olduğu gibi verdik.

Elimizdeki defter, 1819-20 yılının gelir ve giderlerini kapsamaktadır. Bu yazımızda defteri olduğu gibi vermeyi değil kapsamını ortaya koyacak geniş bir değerlendirme yapmayı uygun gördük. Özellikle Paşa Sancağı'ndaki Manastır, Filorine, Pırlepe, Sarıgöl, Serfice kazalarıyla, Katranice nahiyesindeki Tepedelenli Ali Paşa, yakınları ve adamlarının ellerindeki çiftlik ve çiftlik haline getirilmiş köyler, bu çiftlikler üzerinde yaşayan insanlar, çiftliklerin gelirleri ve giderlerini defterdeki sıraya göre aktardık.

Daha önce de belirtildiği gibi çiftliklerle ilgili bilgilerin kaydedilmesinde görevli olan kişiler bulunmaktadır. Bunların bir kısmı çiftliklerin idaresi ile uğraşmaktadır. Manastır ve Filorine kazasındaki çiftliklere Hasan Ağa, Şetrat Karyesi'ne Şerif Ağa, Sarıgöl'e bağlı Cuma pazarındakilere Şahin Bölükbaşı, Eğribucak'takilere Abdurrahman Ağa, Çarşamba'dakilerle Serfice Kazasındakilere Tosun Ağa, Katranice Nahiyesindekilere de İbiş Ağa bakmaktadır. Bu kişiler çiftliklerle ilgili bilgilerin tespit ve kayıtların yapılmasını sağlamışlar ve çiftliklerin gelirlerinden, ürünlerinden ondalık almışlardır⁴.

Ayrıca yine bu defterin yazılmasında iki kişinin ve kazaların kadılarının da görevlendirildiğini görmekteyiz. Kayıtların altında bunların imzası vardır. Görevlilerin isimleri, Dergah-ı Ser-bevvabini Mehmet Ebu Yusuf, yazıcı Elhac Mehmet Emin'dir. Kadılar; Manastır Kadısı Esseyid Mustafa, Filorine Kadısı

³ Arşiv'de Ali Paşa'nın çiftlikleri ve malları ile ilgili çok sayıda defter bulunmaktadır.

⁴ 18 Temmuz 1821 (17 L 1236) tarihli ve Mehmet mühürlü yazıda Padişah'ın görevlilere ondalık verilmesi için emir vermesi gerektiği belirtilmektedir (s. 44).

Mehmet Mesut, Cumapazarı Kadısı Mehmet Tevfik, Eğribucak Kadısı Mustafa, Çarşamba kazası Kadısı Osman Aziz, Katranice'de de Mehmet Veliyüddin'in ismi kayıtlıdır.

Hüseyin Paşa⁵ tarafından gönderilen görevlilerce hazırlanan bu defter merkeze gönderilmiştir. 14 Ocak 1821 (9 Rebiülahir 1236) tarihli yazısından çiftliklerle ilgili kayıtların olduğu defterlerin İstanbul'a gönderilmek üzere kendisine ulaştığı ve gönderileceğinin bildirildiğini öğrenmekteyiz (s. 45).

Bu açıklamalardan sonra, çiftliklerle ilgili bilgilere geçebiliriz: Manastır kazasında 5 ayrı çiftlik bulunmaktadır.

Dört Kapılı Kiloçeste (درت قبولی قیلوچسته) Çiftliği:

Tepedelenli Ali Paşa'nındır. Çiftlikte, kapısız, etrafı taş duvarlı, üzeri ki-remitli, üç katlı, 20 odalı, dehliz ve divanhanesi olan bir büyük konak, üç bölümlü bir zahire anbarı (konak içinde), etrafı kerpiç duvar üzeri açık ve ki-remitli olmak üzere iki samanlık, bir ekmek fırını bulunmaktadır. Çiftlikten bir dere geçmektedir. Çiftlik içinde yaşayan yarıcıyan⁶ reayası 11 kişidir. 1819-1820 (1235) yılında ürettikleri keten, kenevirin geliri 403 kuruştur. Aylakcıyan⁷ sayısı da 14 kişi olup 1819-1820 yılında kira olarak bunlardan toplam 300 kuruş alınmıştır. Bunlar ahşap, etrafı taş, kerpiç duvarı üzeri ki-remitli evlerde oturmaktadır. Yarıcıyana ait ev sayısı 15'tir, biri boştur. Aylakcıyanların da ev sayısı 15 olup, evlerden biri subaşı odasıdır (s. 1). Ayrıca çiftlikte iki çiftciyan-ı Beylik reayası yaşamaktadır (s. 2).

Kayıtlara göre çiftlikte 25 adet 850 kuruş değerinde çeşitli hayvan ve çiftçilikle ilgili (saban, balta, v.s.) aletlerin olduğu görülmektedir (s. 2).

Çiftlik etrafında 541,5 dönümü ekili 483 dönümü boş olmak üzere toplam 1024.5 dönüm tarla vardır (s. 1). Ayrıca Tobilu (طوبیلو) denilen yerde bir dönümlük ürünsüz bağ, 8 adet 40 dönümlük çayır bulunmaktadır. 1819-1820 (1235) yılına ait olan çayır ürünü -ot- altı araba olup her arabadan sekiz kuruştan 48 kuruş gelir elde edilmiştir (s.2).

⁵ Bu sırada Rumeli Valisi'dir.

⁶ Yarıcı, Yeni Tarama Sözlüğü'nde anlamı yardımcı, şefaattçidir. Rumeli'deki çiftlikler üzerlerinde oturan halk ile işletilmektedir. Çiftlik sahibi bunlara oturacak yer, tohum vs. sağlamakta ve ürünü onlarla paylaşmaktadır. (Ö. Lütü Barkan, İslam Ansiklopedisi Çiftlik Maddesi.)

⁷ Aylakçı, belli bir işi olmayan, gündelikle çalışan rençber,

396 keyli İstanbul buğdayın (hınta) (320 keylini yarıcıyan reayası, 76 keylini Beylik çiftçıyan reayası üretmiş), 408 keyli İstanbul arpa (şa'ir) (320 keyli yarıcıyan reayası, 88 keyli beylik çiftçıyan reayası üretmiş), 424 keyli İstanbul çavdar (320 keyli yarıcıyan reayası, 104 keyli beylik çiftçıyan reayası üretmiş) elde edilmiştir. Bu ürünlerin bir kısmı sipahiler öşrü (8 kile buğday, 8 kile arpa, 10 kile çavdar), bir kısmı beylik çiftçıyan aşarıyla 1820-21 (1236) yılı tohumluğu (66 kile buğday, 58 kile arpa, 36 kile çavdar) ve çiftlik kethüdası Hasan Ağa'ya ondalık (34 kile buğday, 34 kile arpa, 38 kile çavdar) ayrılmıştır. Geriye kalan üründen 288 keyli İstanbul buğdaydan 23200 para (kilesi 80 para), 308 keyli İstanbul arpadan 24640 para (kilesi 80 para), 340 keyli İstanbul çavdardan 27200 para (kilesi 80 para) gelir elde edilmiş olup hepsinin toplamı 71190 para bu da 1779.5 kuruş 10 para etmektedir (s. 2).

Çiftliğin keten, kenevir, aylakçıyan kirası, otlak ve tahıl ürünleri geliri toplamı 2530.5 kuruştur. Kayıtlarda 41.5 kuruşun Hasan Ağa ve çiftlik aletlerine harcandığı görülmektedir. Bu miktar toplamdan düşünce çiftliğin 1819-20 (1235) yılı geliri 2489 kuruş olarak saptanmaktadır (s. 2).

Dört Kapılı Kiloçeste Çiftliği'ne 30000 kuruş tahmini değer biçilmiştir (s. 2).

Batla (باتله) Çiftliği:

Çiftlik Üstürova (أُسْتُورَاوَه) gölüne bakmaktadır. İçinde üç büyük oda, sofa, dehliz, avlu, mutfak, ahır, beş bölümlü zahire anbarı olan etrafı taş duvarlı, üzeri kiremitli Mustafa Paşa'nın kızının yaptırdığı bir büyük konak bulunmaktadır (s. 3).

Çiftlikteki yarıcıyan reayası 60 kişi olup, bunlar 220 parça 2300 dönüm tarlayı işlemektedir. Aylakçıyan reayasının sayısı da 32'dir. Aylakçıyan ve yarıcıyan reayası etrafı taş duvarlı, üzeri kiremitli ahşap evlerde (60 ev yarıcıyana ait, 32 ev aylakçıyana ait) oturmaktadır (s. 3). Çiftliğe ait Batiska (بَتِسْكَه) denilen göl civarında 90 parça 232 dönümlük bağ bulunmaktadır (s. 3).

Kayıtlarda tarım ürünleri ile ilgili bir bilgi verilmemektedir. Bu yüzden neler üretildiği saptanamamıştır.

Çiftliğin 1819-20 (1235) yılına ait geliri 18025 kuruş, tahmini değeri de 180250 kuruş olarak kaydedilmiştir (s. 3).

Surevic (صوره ويج) Çiftliği:

Çiftlikte 15 yarıcıyan reayası, altı aylakçıyan reayası yaşamaktadır. Bunlar üzeri kiremitli, sazlı, etrafı taş duvarlı 21 evde oturmaktadır (s. 4).

Çiftliğin 75 parça 420 dönümlük tarlası olup, ayrıca 15 parça 250 dönümlük yörük tarlası vardır. Ayrıca Seturde ve Surevicde 38 parça 310 dönümlük (160 dönümü Seturde, 150 dönümü Surevic toprağında) tarlası vardır. Karaağaç tarafında yedi parça 23 dönümlük, Surevic toprağında 60 parça 150 dönümlük, Setur toprağında 19 parça 52 dönümlük bağı bulunmaktadır (s. 4).

Çiftliğe ait tarlalar kaydedildiği halde neler üretildiği Batla Çiftliği'nde olduğu gibi yazılmamıştır.

Kayıtlarda çiftliğin 1819-20 (1235) yılı geliri 8252 kuruş, tahmini değeri de 82520 kuruş olarak yer almaktadır (s. 4).

Laska Ağa (لاصقه اغا) Çiftliği:

Bu çiftlik Manastır kazasında Vakıfköy denilen Babıcan (بابيجان) Köyü'ndedir. Laska Ağa kapıcılar bölükbaşısı olup Tepedelenli Ali Paşa'nın taraftarlarından (s. 4).

Çiftlikte subaşılara ait iki odalı, dehlizli, üzeri kiremitli içinde altı bölümlü zahire anbarı olan bir ev vardır. Yarıcıyan reayası yedi, aylakçıyan reayası da 15 kişidir. Aylakçıyan reayasından 1819-20 (1235) yılına ait olmak üzere herbirinden 12 kuruştan toplam 60 kuruş kira alınmıştır (s. 4). Aylakçıyan reayası üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı, birbirine bitişik altı evde (biri boş), yarıcıyan reayası da yedi evde oturmaktadır (s. 5).

Çiftliğin altı parça 10 dönümlük keten tarlası vardır. Buradan 1819-20 (1235) yılında 1675 kuruş gelir elde edilmiştir. Filorine nahiyesinde 96 parça 261 dönümlük, Manastır nahiyesinde de 58 parça 122 dönümlük tarla bulunmaktadır (s. 4).

96 keyli İstanbullu buğdaydan 8730 para (kilesi 90 para), 238 keyli İstanbullu arpadan 16065 para (keyli 67 para), 96 keyli İstanbullu çavdardan 7670 para (keyli 67 para), 22 keyli İstanbullu yulafdan (alef) 1100 para (keyli 50

para), 20 keyli İstanbullu Mısır buğdayından 1600 para (keyli 80 para) gelir elde edilmiştir. Bunun toplamı 35225 para olup, 880.5 kuruş etmektedir (s.5).

Laska Ağa Çiftliği'nin 1819-20 (1235) senesine ait toplam geliri, 880.5 kuruşu tahıl ürünlerinden, 167.5 kuruşu ketenden, 60 kuruşu aylakçıyan kiralardan olmak üzere 1108 kuruştur. Kayıtlara göre bu çiftliğe 1500 kuruş değer biçildiği görülmektedir (s. 5).

Süleyman Çavuş'un Çiftliği:

Bu çiftlik Manastır kazasında Tırnofça (طرنوفچه) Köyü'ndedir. Süleyman Çavuş da Tepedelenli Ali Paşa'nın taraftarlarından (s. 5).

Çiftlikte iki yarıcıyan reayası üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı bir evde yaşamaktadır. Çiftliğe ait yakınında altı parça 150 dönümlük tarla ve altı dönümlük bir çayır bulunmaktadır. İki adet altı bölümlü zahire anbarı vardır. Ayrıca iki adet camus olduğu kaydedilmiştir (s. 5).

Süleyman Çavuş'un Manastır Kasabası'nda bir evi bulunmaktadır. Tahmini değeri 500 kuruştur. Evde çeşitli eşya, yiyecek, hayvan olduğu ve bunların 920.5 kuruş değerinde olduğu belirtilmektedir.

1819-20 (1235) yılında 5 keyli İstanbullu buğdaydan 600 para (keyli 120 para), 12.5 keyli İstanbullu arpadan 1000 para (keyli 80 para), 8.5 keyli İstanbullu çavdardan 700 para (keyli 80 para), 2.5 keyli İstanbullu yulaftan 125 para (keyli 50 para) gelir elde edilmiştir. Toplam 2525 para o da 60.5 kuruş etmektedir. Çiftliğe tahmini 1600 kuruş değer biçilmektedir (s. 5).

Bu beş çiftliğin 1819-20 (1235) yılına ait toplam geliri 27678 kuruştur. Bundan 4261.5 kuruşu verilmiş, verilecek ondalık ve para değerindeki değişiklikler için çıkarıldığından 23426.5 kuruş kalmaktadır. Ayrıca çiftliklerde önceki yıldan kalma buğday, arpa, v.s. bulunmaktadır. Bunların tahminen değeri olan 2720.5 kuruş eklendiğinde çiftliklerin geliri 26137 kuruşu bulmaktadır. Bu çiftliklerin tahmini toplam değerleri ise 309370 kuruştur (s. 6).

Çiftliklerin 1818-19 ve 1819-20 yılında ne kadar tahıl ürettiklerine baktığımızda şu sonucu görmekteyiz (s. 6): Ölçü keyli İstanbulludur.

Buğday	Arpa	Çavdar	Yulaf	Mısır Buğdayı	
389	558	444.5	34.5	20	- 1819-20
<u>506</u>	<u>034</u>	<u>988</u>	<u>000</u>	<u>40</u>	- 1818-19 (1234)
895	592	1432.5	34.5	60	

1818-19 (1234) yılına ait olan rakamlar o yıldan kalan miktarı ifade etmektedir.

Bu beş çiftlikten elde edilen tahıl ürünlerinin fiyatlarını karşılaştırırsak;

Dört Kapılı Kiloçeste Çift.	Laska Çift.	Süleyman Çavuş Çift.
Buğday-keyli-80 para	-90 para	-120 para
Arpa- keyli-80 para	-67 para	-80 para
Çavdar-keyli-80 para	-67 para	-80 para
Yulaf-keyli- ,	-50 para	-125 para
Mısır Buğdayı keyli-80 para	-	-

Süleyman Çavuş Çiftliği'ndeki ürünlerin keylinin daha pahalı olduğu görülmektedir.

Filorine kazasında Tepedenli Ali Paşa'ya ait 13 çiftlik bulunmaktadır. Bunların birkaç tanesi köy olup Ali Paşa buraları çiftlik haline getirip öyle kullanmıştır. Bu çiftlikler:

Laçni (لچنی) Çiftliği:

Çiftlikte demir kapılı, üç tarafı şahnişin (شاهنیشین), 13 demir pencere, 38 ayak merdivenli, taştan, büyük bir kule vardır. Üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı, iki odalı bir subaşı evi bulunmaktadır. Bu evde çeşitli eşya (minder, yastık, yorgan, kilim, v.s.) bulunduğu ve bunlara 368.5 kuruş değer biçildiği görülmektedir (s. 7). Üzeri kiremitli, 9 bölümlü zahire anbarı, anbar karşısında taş duvarlı, üzeri kiremitli bir samanlık yer almaktadır. Çiftliğe bitişik bir bahçe olup 1819-20 (1235) yıllık geliri 90 kuruştur.

Çiftlikte dört yarıcıyan, dört de aylakcıyan reayası yaşamaktadır. Aylakcıyan reayasının herbirinden 20 kuruştan toplam 80 kuruş kira alınmıştır (1819-20 yılı için). Ayrıca yedi eski yarıcıyan reayası bulunmaktadır. Altısı boş, 34 parça, 326 dönüm tarlaya bakmaktadırlar. Aylakcıyan reayası etrafı taş ve kerpiç duvarlı, üzeri kiremitli yedi evde (üç tanesi çiftçıyan evidir), yarıcıyan reayası da yedi evde yaşamaktadır. Ayrıca çiftlikte beylik çiftçi reayası bulunmaktadır. Bunların sayısı üçtür (s. 7).

Çiftliğin ön tarafında taş, iki bölümlü su değirmeni vardır. 1819-20 (1235) yılında 11.5 kile arpa, 11 kile çavdar işlenmiştir. Bir de Ermehu (ارمخو) Köyü'nde iki bölümlü bir su değirmeni bulunmaktadır. Değirmende 1819-20 (1235) senesinde 6.5 kile arpa, 6 kile çavdar işlenmiştir. Bu değirmenlerin birer değirmencisi vardır (s. 7).

Çiftliğe ait altı parça, 26 dönümlük çayır vardır. 1819-20 yılı ürünü 20 araba her araba sekiz kuruştan toplam 160 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 8). Ayrıca kayıtlarda çiftlikte çeşitli çiftlik aletleri (saban, pulluk, kazma, çapa, araba, v.s.), 32 adet de camus, öküz, tosun, kısarak, v.s. gibi hayvanlar olduğu görülmektedir (s. 8).

Laçni çiftliğinde 1819-20 (1235) yılında 416 keyli İstanbullu buğday, 896 keyli İstanbullu arpa, 674 keyli İstanbullu çavdar, 78 keyli İstanbullu fasulye, 32 keyli İstanbullu mısır buğdayı ve 8 keyli İstanbullu darı (erzen) üretilmiştir. Bunlardan 226 keyli İstanbullu buğday, 366 keyli İstanbullu arpa, 356 keyli İstanbullu çavdar, yarıcıyan, beylik çiftçıyan için tohumluk ve 1819-20 (1235) yılı oşrü, Hasan Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır. Hasan Ağa ondalığı, 20 keyl buğday, 60 keyl arpa, 36 keyl çavdar, 8 keyl mısır buğdayı ve 8 keyl fasulyedir. 1819-20 yılı oşrü, 16 keyl buğday, 14 keyl arpa ve 18 keyl çavdardır.

Geriye kalan 190 keyl buğdayın keyli 130 paradan satılarak 24700 para, 530 keyl arpa keyli 100 paradan satılarak 53000 para, 318 keyl çavdar keyli 100 paradan satılarak 31800 para, 24 keyl mısır buğdayı keyli 55 paradan satılarak 1320 para, 8 keyl darı keyli 30 paradan satılarak 240 para ve 70 keyl fasulye keyli 55 paradan satılarak 3850 para olmak üzere toplam 114910 para gelir elde edilmiştir. Bu da 2872.5 kuruş yapmaktadır.

Laçni çiftliğinin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 3079.5 kuruştur. Bununun 2872.5 kuruşu tarım ürünlerinden, 80 kuruşu aylakcıyan kirası, 90

kuruşu bahçe geliri, 160 kuruşu otlak geliridir. Toplam 3202.5 kuruş yapmaktadır. Bu miktardan 32 kuruş çiftlik kethüdası Hasan Ağa'ya ondalık ve 90 kuruşu da bahçe kirası olarak verilmiştir (s. 8). Çiftliğin tahmini değeri 30000 kuruştur (s. 8).

Rusne (روسنه) Karyesi:

Filorine kazasındaki bu köyü Tepedelenli Ali Paşa'nın oğlu Veli Paşa çiftlik haline getirmiştir. (Çiftlik itihaz etmiştir) (s. 9).

Çiftlikte kethüdasına ait iki odalı, dehlizli, etrafı taş duvar, üzeri kiremitli bir konak vardır. Ahşap, üzeri kiremitli, etrafı hatıllı, beş bölümlü iki zahire anbarı bulunmaktadır. Bunlardan biri konak içindedir (s. 9).

Köyde 54 kişi (yarıcıyan) yaşamaktadır, üçü ehl-i İslam, 51'i diğer reayadır. Üçü ehl-i İslamlara ait 54 evde oturmaktadırlar. Bunlar 1070.5 parça 1593 dönümlük tarlayı işlemektedir. Tarlaların 300 dönümü boştur (s. 9). Aylakçıyan reayası 18 kişidir. Bunların her birinden 14 kuruştan toplam 198 kuruş kira alınmıştır. 18 evleri vardır ve biri boştur (s. 9).

Köyde üzeri samanlı 15 adet samanlık vardır. Köyün üst tarafında tahminen 15 dönüm çayır ve çiftlik içinde dört dönüm olmak üzere iki parça çayır toplam 19 dönümdür. 1819-20 (1235) yılı hasılatı 350 kuruştur.

Köydeki yarıcıyan ve aylakçıyan reayasına ait İstobil (اسطوبيل) tarafında 30 parça, 30 dönümlük bağ bulunmaktadır (1815 Aralığı (1231 yılı guresi)nda dörder dönüm çiftçi ve ikişer dönüm aylakçı reayasına arazi hibe edilmiş) (s. 9).

Köyün bir de "ağalık varidatı" vardır. Ağalık varidatının karyeye gelip giden misafirleri ağırlamak için alındığını kocabaşılar ihbar etmişlerdi (s. 9).

Ağalığı-700 kuruş

27.5 kile buğday-247.5 kuruş

27 kile arpa -216 kuruş

55 kıyye sade yağ-88.5 kuruş

59 kıyye menair (منائر)-29.5 kuruş olarak toplam 1281.5 kuruş ayrılmıştır (s. 9).

1819-20 (1235) yılında 3000 keyli İstanbullu buğday, 6960 keyli İstanbullu arpa, 4200 keyli İstanbullu çavdar üretilmiştir (s. 10). Bu ürünlerden; 2883 keyl buğday, 300 keyli sipahiyan, 681 keyli 1820-21 (1236) yılı aşar ve tohumluğu, 1004 keyli yarıcıyan hissesi, 102 keyli Hasan Ağa ondalığı, 796 keyl de Görice'ye gönderilen Hasan Ağa'ya ayrılmıştır. 4544 keyli İstanbullu arpa, 696 keyli sipahiyan öşrü, 9565 keyli 1820-21 (1236) yılı aşar ve tohumluğu, 2648 keyli yarıcıyan hissesi ve 244 keyli Hasan Ağa ondalığı, 2804 keyli İstanbullu çavdar, 420 keyli sipahiyan öşrü, 686 keyli 1820-21 (1236) yılı aşar ve tohumluğu, 1546 keyli yarıcıyan hissesi, 152 keyli Hasan Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır.

Geriye kalan 912 keyli İstanbullu buğday keyli 130 paradan satılarak 118560 para (üretilen buğday 3000 keyldir. 2883 keyli yukarıda belirtildiği gibi çeşitli yerlere ayrılmıştır. Yaptığımız hesaba göre geriye 117 keyl buğday kalması gerekirken deftere 912 keyl olarak kaydedilmiştir), ve hesaplar buna göre yapılmıştır, 2416 keyli İstanbullu arpa keyli 100 paradan satılarak 241600 para, 1396 keyli İstanbullu çavdar keyli 100 paradan satılarak 139600 para kazanılmıştır. Toplam 499760 para gelir elde edilmiştir. Bu da 12494 kuruş yapmaktadır (s. 10).

Köyün 1819-20 (1235) yılına ait geliri toplam 14323.5 kuruştur. Bunun 12494 kuruşu tarım ürünlerinden, 1281.5 kuruşu Ağalık, 350 kuruşu çayır geliri, 198 kuruşu aylakçıyan kirasıdır. Köye biçilen tahmini değer ise 114500 kuruştur (s. 10).

Jeberdeni (ژبرده نی) Çiftliği:

Ali Paşa'nın kendisininidir. Çiftlikte etrafı taş duvarlı, üzeri kiremitli, üç oda ve bir kule vardır. Kule civarında üzeri kiremitli etrafı hatıl, dört bölümlü bir zahire anbarı ve yine üzeri kiremitli, dört bölümlü bir başka zahire anbarı bulunmaktadır (s. 10-11)

Yarıcıyan reayası toplam 30 kişidir, 370 parça (185 parçası boş), 940 dönüm (470 dönümü boş) tarlayı işlemektedir. Bunlar beş adet etrafı taş duvar, kerpiçli, üzeri kiremitli, 25 adet de etrafı taş ve terpiç duvarlı, üzeri samanlı evlerde yaşamaktadır (s. 10).

Çiftlikte 1819-20 (1235) yılında 162 keyli İstanbullu buğday (16 keyli Hasan Ağa ondalığı), 472 keyli İstanbullu arpa (47 keyli Hasan Ağa ondalığı),

278 keyli İstanbullu çavdar (27 keyli Hasan Ağa ondalığı) ve 66 keyli İstanbullu yulaf (6.5keyli Hasan Ağa ondalığı) üretilmiştir. Ondalığı verildikten sonra geriye kalan ürünün satılmasıyla; 146 keyli İstanbullu buğdaydan keyli 115 paradan 16790 para, 425 keyli İstanbullu arpadan keyli 100 paradan 42500 para, 251 keyli İstanbullu çavdardan keyli 100 paradan 25000 para (miktar böyle yazılmış fakat 25100 olmalı), 59.5 keyli İstanbullu yulaftan keyli 32 paradan 1950 para olmak üzere toplam 86240 para gelir elde edilmiştir. Bu da 2156 kuruş yapmaktadır (s. 11).

Kayıtlarda Jeberdeni Çiftliği'ne 17250 kuruş tahmini değer biçildiğini görmekteyiz (s. 11).

Şetrat (شترات) Karyesi:

Tepedelenli Ali Paşa'nın oğlu Veli (Veliyüddin) Paşa Şetrat karyesini çiftlik haline getirmiştir (çiftlik itti haz etmiş). Köyün yarısı fatihan, yarısı hanekeş (avarız, bedel-i nüzül gibi hane itibarıyla alınan vergiye tabi olan) olup, bu çiftliğe Sekiz Çift denilmektedir.

Köyde 8 yarıcıyan ve 6 aylakçıyan reayası yaşamaktadır. Evleri kiremitli, etrafı taş duvarlı ve kerpiçten yapılmazdır (8 adet yarıcı ve 6 adet aylakçı evi). Aylakçıyan reayasının herbirinden 15 kuruştan toplam 90 kuruş kira alındığı kaydedilmiştir (s. 11).

Köyün 400 dönüm tarlası bulunmaktadır (s. 11). 1819-20 (1235) yılında köyde 257 demet kenevir üretilmiştir. Bunun herbiri 6 paradan satılarak 1542 para yani 38.5 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 11).

192 keyli İstanbullu buğday (16 keyli ağalık), 230 keyli İstanbullu arpa (16 keyli ağalık), 186 keyli İstanbullu çavdar ve 68 keyli İstanbullu mısır buğdayı yetiştirilmiştir. 12 keyl buğday sipahiyan öşrü, 60 keyl tohum ve 1820-21 yılı aşarı, 24 keyli Şerif Ağa ondalığı ve 16 keyli Şerif Ağa borcu toplam 112 keyl buğday, arpanın 20 keyli sipahiyan öşrü, 68 keyli tohum ve 1820,21 (1236) yılı aşarı, 24 keyli Şerif Ağa ondalığı ve 24 keyli Şerif Ağa borcu toplam 136 keyl arpa, çavdarın 22 keyli sipahiyan öşrü, 58 keyli tohum ve 1820-21 (1236) yılı aşarı, 8 keyli Şerif Ağa ondalığı, 12 keyli Şerif Ağa borcu toplam 1000 keyl arpa ayrılmıştır (s. 11).

Geriye kalan 80 keyli İstanbul buğday keyli 115 paradan satılarak 9200 para, 94 keyli İstanbullu arpa keyli 100 paradan satılarak 9400 para, 86 keyli İstanbullu çavdar keyli 100 paradan satılarak 8600 para, 68 keyli İstanbullu mısır buğdayı keyli 30 paradan satılarak 2040 gelir elde edilmiştir. Toplam 29040 para olup 726 kuruş etmektedir (s. 11).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri, 726 kuruş tarım ürünlerinden, 90 kuruş aylakçıyan kirasından, 38.5 kuruş kenevirde olmak üzere toplam 854.5 kuruştur (s. 12). Köye 6000 kuruş değer biçilmiştir (s. 12).

Setne (ستنه) Çiftliği:

Filorine kazasındaki bu çiftlik Ali Paşa'nın oğlu Veli Paşa'nın kızına aittir.

Çiftlikte etrafı taş duvar, üzeri kiremitli, iki odalı ve sofalı, dehlizli bir subaşı konağı vardır. Konağın içinde altı bölümlü bir zahire anbarı bulunmaktadır (s. 12).

Çiftlikte 27 yarıcıyan reayası yaşamaktadır. 70 parça, 350 dönümlük tarlayı işlemektedir. Aylakçıyan reayası da 21 kişidir. Her birinden 15 kuruştan toplam 315 kuruş kira alınmıştır. Aylakçıyan reayası etrafı taş duvarlı, üzeri taş ve kapılı 23 (ikisi demirli, kıptiyana ait), yarıcıyan reayası da etrafı taş duvar, üzeri samanlı ve taş kapılı 27 evde oturmaktadır (s. 12).

Çiftlik civarında üç bölümlü bir değirmen vardır. Bir değirmencisi bulunmaktadır. 1819-20 (1235) yılı hasılatı 20 keyl arpa ve 20 keyl çavdardır (s. 12).

1819-20 (1235) yılında 500 keyli İstanbullu buğday, 880 keyli İstanbullu arpa, 1080 keyli İstanbullu çavdar, 500 keyli İstanbullu yulaf üretilmiştir. Buğdayın keyli 115 paradan, arpanın 100 paradan, çavdarın 100 paradan, yulafın 55 paradan satılarak toplam 270000 para yani 6750 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 12).

Setne Çiftliğinin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 7065 kuruştur. 6750 kuruşun tarım ürünlerinden, 315 kuruşu aylakçıyan kirasındandır. Çiftliğe biçilen tahmini değer 56500 kuruş olduğu görülmektedir (s. 12).

Bec Karyesi ve Yediçift Çiftliği:

Filorine kazasındaki Bec köyünü Tepedelenli Ali Paşa çiftlik haline getirmişti (çiftlik itihaz etmiş). Ayrıca yine aynı köyde Yediçift Çiftliği bulunmaktadır (sf. 13).

Köyde bir ahşabi oda, içinde beş bölümlü zahire anbarı olan, etrafı taş duvarlı, üzeri kiremitli bir subaşı odası vardır.

Köy etrafında dört parça 2.5 dönümlük bağ, İzzebatu (عزه باتو) bölgesinde üç parça 10 dönümlük çayır yer almaktadır. 23 yarıcıyan reayası, 17 aylakcıyan reayası yaşamaktadır. Yarıcıyan reayası etrafı taş duvar, üzeri kiremitli 25 evde (ikisi boş) aylakcıyan reayası da 17 evde oturmaktadır (s. 13).

Köy ve çiftliğin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 11000 kuruş olup, 180 kuruşu Şeyh İlyas zaviyesine 15 kile buğday parası olarak ayrılmıştır. Tahmini değer 88000 kuruş olarak kaydedilmiştir (s. 13).

Serova (سراووه) Çiftliği:

Çiftlikte yarıcıyan reayası 19 kişi, aylakcıyan reayası 5 kişidir. Bunlar etrafı taş duvar, üzeri kiremitli 25 evde barınmaktadır (biri boştur) (s. 13).

Çiftliğin 250 parça 1000 dönümlük, 500 dönümü ekili, 500 dönümü boş tarlası, Sıyuc (صيوج) köyünde dört parça beş dönümlük bağ, yine Setur (ستور) köyünde iki parça üç dönümlük, Bensiga (بنصغه) köyünde beş parça dört dönümlük, Bançe köyünde de altı parça dört dönümlük bağ bulunmaktadır. Ayrıca çiftlik Cunurova (جنوراوه) mezruatları içerisinde (s. 13).

1819-20 (1235) yılı toplam geliri 11330 kuruştur. Tahmini değeri de 88000 kuruş olarak saptanmaktadır (s. 13).

Gavrincive (غورينجوه) Karyesi:

Tepedelenli Ali Paşa Filorine kazasındaki bu köyü de çiftlik haline getirmişti (çiftlik itihaz etmiş) (s. 14).

Köyde etrafı taş duvarlı, üzeri kiremitli, iki odalı büyük bir kule vardır. Yarıcıyan reayasının sayısı 87, aylakcıyan reayasının ise 30'dur. Bunlar etrafı taş duvar, üzeri kiremitli ve samanlı birbirine bitişik 117 evde yaşamaktadır (s. 14).

Köy civarında 700 parça 3400 dönümlük tarla, 117 parça 250 dönümlük de bağ bulunmaktadır. Ayrıca etrafı taş duvarlı bir rüzgar değirmenin yer aldığı görülmektedir (s. 14).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 18540 kuruş, tahmini varidatı ise 148320 kuruş olarak kaydedilmiştir (s. 14).

Lubetin (لوبتين) Çiftliği:

Filorine kazasında Rudinik (رودنيك) nahiyesinde Tepedelenli Ali Paşa'nındır. Çiftlikte, içinde iki bölümlü zahire anbarı olan üzeri kiremitli, iki odalı eski bir subaşı odası vardır. Yine üç bölümlü, etrafı haul, üzeri kiremitli bir zahire anbarı bulunmaktadır.

Yarıcıyan reayasının sayısı 5'tir. bunlar 25 parça 960 dönümlük tarlayı ekmektedir. Tarlaların 480 dönümü ekili, 480 dönümü boştur. Aylakçıyan reyası ise 8 kişidir. 1819-20 (1235) yılında her birinden 15 kuruştan 130 kuruş kira geliri elde edilmiştir. Reaya, odaları ve etrafı taş duvarlı ve kerpiç, üzeri kiremitli 13 evde yaşamaktadır (s. 15).

Çiftliğin Alamas (الاماس) civarında üç, Lubnik (لوبنيك) civarında üç ve göle yakın dört parça olmak üzere toplam 10 parça çayırı vardır. 1819-20 (1235) yılında 10 araba ürün alınmış olup değeri 82 kuruştur (sf. 15). Ayrıca çiftlik civarında bulunan dört parça üç dönümlük bağa sahiptir. 1819-20 (1235) yılında hasılatı 33 kuruştur (s. 15).

1819-20 (1235) yılında Lubetin çiftliğinde, 96.5 keyli İstanbullu buğday, 280.5 keyli İstanbullu arpa, 216.5 keyli İstanbullu çavdar ve 8 keyli İstanbullu mısır buğdayı üretilmiştir (s. 15). Bunlardan 61 keyl buğday (9.5 keyli sipahiyan öşürü, 47.5 keyli 1820-21 (136) yılı aşar ve tohumu, 4 keyli Abdullah Efendi ondalığı), 154 keyl arpa (28 keyli öşür, 113.5 keyl aşar ve tohum, 13.5 keyl Abdullah Efendi ondalığı) ve 135 keyl çavdar (21.5 keyli öşür, 104.5 keyli aşar ve tohum, 9 keyli Abdullah efendi ondalığı) olarak ayrıldıktan sonra geriye kalan ürün satılmıştır. 35.5 keyli İstanbullu buğday keyli 180 paradan satılarak 6390 para, 125.5 keyli İstanbullu arpa keyli 160 paradan satılarak 20000 para, 81.5 keyli İstanbullu çavdar keyli 140 paradan satılarak 11410 para, 7.5 keyli İstanbullu mısır buğdayı keyli 200 paradan satılarak 1500 para olmak üzere toplam 39300 para yani 980 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 15).

1819-20 (1235) yılında çiftliğin genel geliri 1215 kuruştur. Bunun 980 kuruşu tarım ürünlerinden, 120 kuruşu aylakçıyan kirasından, 82 kuruşu ot-laktan, 33 kuruşu da üzümünden sağlanmışır. Tahmini değeri ise 15000 kuruştur (s. 15).

Küçük Balihur (كویچك بالیهور) **Mezrası, Kebir Balihur** (كبیر بالیهور)

Çiftliği:

Filorine kazasındaki Balihur köyündedir. Çiftlikte iki odalı içinde ahır olan, etrafı taş ve kerpiç duvar, üzeri kiremitli bir subaşı konağı vardır. Ayrıca etrafı taş duvar ve hatullı, dört odalı zahire anbarı ile kiremitli mısır buğdayı anbarı bulunmaktadır.

Yarıcıyan reayası 20 kişidir. 100 parça 1000 dönümü ekili, 1000 dönümü boş 2000 dönüm tarlayı işlemektedir. Aylakçıyan reayası ise 22 kişi olup her birinden 15 kuruştan 330 kuruş kira alınmaktadır. Bunlar etrafı taş duvar ve kerpiç, üzeri kiremitli 42 evde (20'si yarıcıyana, 22'si aylakçıyana ait) yaşamaktadır (s. 16).

Çiftliğin 12 parça 16 dönümlük çayırı vardır. Dönümünden 20 kuruştan toplam 320 kuruş kazanılmışır. 45 parça 57 dönümlük bağın 1819-20 (1235) yılı hasılatı 769 kuruştur (s. 16). Bu çiftlikte de diğerlerinde olduğu gibi buğday, arpa, çavdar, mısır buğdayı üretildiğini, bunun dışında keten ve kenevir yetiştirildiğini görmekteyiz. 1819-20 (1235) yılındaki keten hasılatı 606 demet olup, demeti 20 paradan 12320 para yani 303 kuruş gelir getirmiştir. Kenevir ise 46 demet olup demeti 6 paradan 6.5 kuruş 16 para sağlanmışır (s. 16). Aynı yıl 302.5 keyl-i İstanbuli buğday, 553.5 keyl-i İstanbuli arpa, 461 keyl-i İstanbuli çavdar ve 60 keyl-i İstanbuli mısır buğdayı üretilmiştir. Bunlardan 66 keyl-i İstanbuli buğday, 105 keyl arpa, 105 keyl çavdar 1820-21 (1236) yılı tohumluğu ve 23.5 keyl buğday, 45 keyl arpa, 36.5 keyl çavdar, 6 keyl mısır buğdayı Hasan ağa ondalığı olarak ayrıldıktan sonra kalan ürün satılmışır. Geriye kalan 213 keyl-i İstanbuli buğday 42600 para (keyli 200 para), 399.5 keyl-i İstanbuli arpa 47940 para (keyli 120 para), 329.5 keyl çavdar 39450 para (Keyli 120 para), 54 keyl mısır buğdayı 3240 para (keyli 60 para) olmak üzere toplam 133320 para yani 3333 kuruş gelir getirmiştir (s. 16).

Çiftliğin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 5061.5 kuruş, tahmini değeri ise 50615 kuruştur (s. 16).

Noska (نوسقه) Karyesi Çiftliği:

Filorine kazasındaki bu köyü Tepedelenli Ali Paşa çiftlik haline getirmiştir (çiftlik itihaz etmiş).

Burada 190 Leh (لاح) reayasının yaşadığını görmekteyiz (s. 17). Köyün 1819-20 (1235) yılı geliri 5000, tahmini değeri ve ağalığı 50000 kuruştur. Bu köy hakkında kayıtlarda başka bilgiye rastlamamaktayız (s. 17).

Kalenik (قاله نيك) Çiftliği:

Filorine'deki bu çiftliğin hasılatı kalmamış ve harap bir durumdadır (s. 18). Çiftlikte duvarları harap konak ve avlusu bulunmaktadır. 12000 zira'dır. Yıkılmış bir halde reayanın 10 adet evi vardır. Gelişine Seturunda (ستورنده) 5 parça 15 dönümlük çayır, bir parça iki dönümlük bağ, orman tarafında 40 dönüm, çiftliğe bitişik 20 dönüm, Karağaç'ta 8 dönüm, Ğuşavi'de (غوشاويده) 15 dönüm toplam 10 parça, 211 dönüm tarla bulunmaktadır. Bir de 4 dönümlük keten tarlasının olduğunu görmekteyiz (s. 18).

Çiftliğin tahmini değeri 2500 kuruştur (s. 18).

Isuduri (اصودورى) Karyesi:

Filorine kazasındaki bu köyü Tepedelenli Ali Paşa derbendci reayasından Ağalık adıyla alarak çiftlik olarak kullanmıştır (s. 18).

Reaya sayısı 48'dir. Çiftliğin 1819-20 (1235) yılı çiftlik derbent ağalık geliri 2500, derbent çiftlik olarak tahmini değeri ise 20000 kuruştur (s. 19). Bu köy hakkında kayıtlarda başka bilgi bulamamaktayız.

Görüldüğü gibi Filorine kazasında çiftlik ve çiftlik haline getirilmiş 13 ayrı yerleşim yeri bulunmaktadır. Hepsinin 1819-20 (1235) yılına ait toplam gelirleri 72861.5 kuruş olup tahmini değerleri ise 670115 kuruştur (s. 19).

Bu çiftliklerin 1818-19 (1234) yılından kalan ve 1819-20 (1235) yılında üretilen ürünleri birarada verdiğimizde şu tablo ortaya çıkmaktadır. Ölçü key-i İstanbulidir:

Buğday	-Arpa	-Çavdar	-Mısır	Buğdayı	-Darı	-Fasulye	-Yulaf	
1576.5	-3990	-2412	-153.5	-08	-70	-59.5		1819-20 (1235)
<u>0238</u>	<u>-3656</u>	<u>-3288</u>	<u>-110</u>	<u>-36</u>	<u>-00</u>	<u>-00</u>		-1818-19 (1234)
1814.5	-7646	-5750	-263.5	44	-70	-59.5		

Çiftliklerde yetiştirilen ürünlerin fiyatlarının karşılaştırılabilmesi için aşağıdaki tabloyu sunuyoruz. Verilen rakamlar ürününün bir key-i İstanbuli miktarının para cinsinden değeridir.

	Buğday	Arpa	Çavdar	Mısır	Buğdayı	Darı	Yulaf	Fasulye
Laçni Çiftliği	130	100	100		55	30	-	55
Rusne Karyesi	130	100	100		-	-	-	-
Jeberdeni Çiftliği	115	100	100		-	-	32	-
Şetrat Karyesi	115	100	100		30	-	-	-
Setne Çiftliği	115	100	100		-	-	55	-
Lubetin Çiftliği	180	160	140		200	-	-	-
Küçük Balihur Mezrası,								-
Kebir Balihur Çiftliği	200	120	120		60	-	-	

Sarıgöl (صاری کول) kazasına geçtiğimizde, buraya bağlı Cum'a pazarı (جمعه بازاری) kazasında Tepedelenli Ali Paşa'nın üç adet köyü çiftlik olarak kullandığını görmekteyiz. Bunlar:

Ta'lind (تلیند) Karyesi:

Köyde Müslüman dört yarıcıyan reayası üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı dört evde yaşamaktadır. Civarda ziraat yapılan 104 parça 720 dönümlük tarla bulunmaktadır. (s. 20).

1819-20 (1235) yılında üretilen ürünlerden elde edilen gelir şu şekildedir; 22.5 kile buğday (2 kilesi ondalık ayrılmış) kilesi 340 paradan satılarak 7665 para, 51.5 kile arpa (5 kilesi ondalık ayrılmış) kilesi 200 paradan 13650 para, 37.5 kile çavdar (4 kilesi ondalık ayrılmış) kilesi 300 paradan satılarak

10150 para toplam 38790 para yani 794.5 kuruş 10 para gelir elde edilmiştir. Ayrıca 20 kile buğday, 30 kile arpa, 20 kile çavdar 1820-21 (1236) yılı tohumluğuna ayrılmıştır (s. 20).

Kayıtlardan karyenin yalnız tarım ürünlerinden gelir elde ettiği anlaşılmaktadır. Tahmini değer olarak 6356 kuruş kaydedilmiştir (s. 20).

Hıratkoca (خراتقوجه) Karyesi :

Köyde 36 yarıcıyan ile 10 aylakçı reayası bulunmaktadır. Aylakçı reayanın 6 kişisinden 10'ar kuruş, 4 kişisinden de 15'er kuruş toplam 120 kuruş kira alınmaktadır. Bunların oturduğu 49 ev vardır. Üç tanesi boş, 36'sı yarıcıyana, 10 tanesi de aylakçıyan reyanındır. Ayrıca beş değirmen bulunmaktadır (s. 21).

Köy civarında olan bağların miktarı 25 parçadır. 1819-20 (1235) yılı üzüm hasılatı 700 kıyyedir. Ürün kıyyesi 200 paradan satılmış 1400 para gelir elde edilmiştir. Bu miktar 35 kuruş etmektedir (s. 21).

Köyde üzeri kiremitli etrafı taş duvarlı, oda ve dehlizli, içinde ahır olan bir subaşı odası vardır. Ayrıca üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı, beş bölümlü, üç zahire anbarı bulunmaktadır. Bir parça iki dönümlük de çayıra sahiptir (s. 21).

1819-20 (1235) yılında üretilen ürün miktarı, 91 kile buğday (9 kilesi ondalık), 86,5 kile arpa (8,5 kilesi ondalık), 96 kile çavdar (9.5 kilesi ondalık) ve 202.5 kile değirmen ürünüdür (20 kilesi ondalık). 1820-21 (1236) yılı tohum ve aşarı için 82.5 kile buğday, 74 kile arpa ve 89.5 kile çavdar ayrılmıştır. Kilesi 390 paradan satılan buğdaydan 31980 para, kilesi 300 paradan satılan arpadan 23400 para ve kilesi 300 paradan satılan çavdardan 25950 para, değirmende işlenen üründen de 55750 para elde edilmesiyle toplam 124080 para yani 3352 kuruş sağlanmıştır (s. 21).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 3508 kuruştur. Bunun 3352 kuruşu tarım ürünlerinden, 120 kuruşu aylakçıyan kirasından, 35 kuruşu da üzüm gelirinden elde edilmiş olup, 30 kuruşu anbar v.s. masraflara harcanmıştır. Köyün tahmini değeri de 30000 kuruş olarak kaydedilmiştir (s. 21).

***Drağu Neşte* (دراغو نشته) *Karyesi* :**

Tepedelenli Ali Paşa burayı da çiftlik haline getirmiştir (çiftlik ittihaz etmiş) (s. 22).

Çiftlikte 30 yarıcıyan, 13 aylakcıyan reaya yaşamaktadır. Aylakcıyan reayanın herbirinden 10 kuruştan toplam 130 kuruş kira alınmaktadır. Reayanın kaldığı üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı 48 ev vardır. Beşi boştur (s. 22).

Köy civarında altı değirmen bulunup, biri harap ve boştur.

1819-20(1235) yılında 42.5 kile değirmen ürünü ve 161.5 kile (16 kilesi ondalık) toplam 187.5 kile buğdayın kilesi 390 paradan satulmasıyla 73125 para, 17.5 kile (1.5 kilesi ondalık) arpanın kilesi 300 paradan satulmasıyla 4800 para, 44 kile değirmen ürünü ve 66.5 kile (6.5 kilesi ondalık) toplam 104 kile çavdarın kilesi 300 paradan satulmasıyla 33600 para olmak üzere toplam 111525 para yani 2788 kuruş elde edilmiştir (s. 22).

Köyün 1819-20(1235) yılı toplam geliri 2918 kuruştur. Bunun 2788 kuruşu tarım ürünlerinden ve 130 kuruşu aylakcıyan kirasından sağlanmıştır. Tahmini değer ve geliri 23500 kuruş olarak kaydedilmiştir.

Çiftliklerin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 7190.5 kuruş olup 34.5 kuruş ondalık ve para değer kaybı ayrıldıktan sonra 7156 kuruş olarak saptanmaktadır. Tahmini değerleri ise 58856 kuruştur (s. 22).

Üç köyün 1818-19 (1234) yılından kalan ve 1819-20 (1235) yılında üretilen ürünleri toplu olarak verdiğimizde aşağıdaki Tablo ortaya çıkmaktadır. Ölçü birimi kiledir:

Buğday	Arpa	Çavdar	Yulaf	
290 -	139.5 -	406.5 -	0	-1819-20(1235)
43 -	000 -	91 -	19	-1818-19(1234)
333	139.5	497.5	19	

Ürünlerin fiyatları karşılaştırıldığında şu tablo çıkmaktadır. Bir kile ürünün para cinsinden değeri verilmiştir :

		Buğday		Arpa		Çavdar
<u>Talind Karyesi</u>	-	340	-	200	-	300
<u>Hıratkoca Karyesi</u>	-	390	-	300	-	300
<u>Dragu Neşte Karyesi</u>	-	390	-	300	-	300

Talind Karyesinde yetişen buğday ve arpanın diğerlerinden daha ucuz olduğu görülmektedir.

Yine Sarıgöl kazalarından Egribucak (اکری بوجاق) kasabasına baktığımızda iki köyün Tepedelenli Ali Paşa tarafından çiftlik haline getirildiğini görmekteyiz.

Çaycılar (چيجلر) Karyesi :

Köyde etrafı taş duvar, üzeri kiremitli, iki oda ve dehlizli, içinde sekiz bölümlü zahire anbarı alan bir subaşı konağı vardır. Çiftlik civarında 70 dönüm bağ bulunmaktadır. Bağın dönümünden 5 kuruştan toplam 350 kuruş gelir elde edilmiştir. Buradaki Müslüman yarıcıyan 50 kişi olup, yarıcıyan reayası ise 7 kişidir.

1819-20 (1235) yılında 744.5 kile (74.5 kilesi ondalık) buğday, 455 kile (45 kilesi ondalık) arpa, 255.5 kile (25.5 kilesi ondalık) çavdar ve 44.5 kile (4.5 kilesi ondalık) yulaf üretilmiştir. Buğdaydan 107200 para, arpadan 41000, çavdardan 18400, yulaftan 2000 para olmak üzere toplam 168600 para yani 4215 kuruş gelir elde edilmiştir. Kayıtlarda ürünlerin bir kilesinin fiyatı verilmemiştir. Yaptığımız hesaba göre buğdayın kilesi 160 para, arpanın 100 para, çavdarın 80 ve yulafın ise 50 para etmektedir (s. 23).

Çaycılar Karyesinin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 4565 kuruştur. Bunun 4215 kuruşu tahıl ürünlerinden, 350 kuruşu bağdan sağlanmıştır. Toplam gelirden 53 kuruş ondalık ve para değerindeki düşüğe ayrılmıştır. Tahmini değeri ise 36500 kuruş olarak gösterilmektedir.

Verilere göre 1818-19(1234) yılından kalan ve 1819-20 (1235) yılı ürün miktarını tablo halinde şu şekilde verebiliriz. Ölçü kiledir :

Buğday	Arpa	Çavdar	Yulaf	
670 -	410 -	230 -	40	-1819-20(1235)yılı
679.5 -	638.5 -	289 -	88.5	-1818-19(1234)yılı
1349.5	1048.5	519	128.5	

Egribucak'ta ayrıca Kozan (قوزان) Karyesi vardır. Burası hakkında fazla bilgi verilmemektedir. Kayıtlardan Ali Paşa'nın oğluna (hangi oğlu olduğu belli değil) ait bir mukataa olduğu anlaşılmaktadır. 1819-20 (1235) yılında Rumeli valisi Hüseyin Paşa idaresinde olduğu 1818-19 (1234) yılında Kozan Karyesi kocabaşılarında iken üzerlerinde kalan ürünlerin vergi ve gelirlerinin Paşa'ya verilmesi gerektiği ve bu miktarın 26500 kuruş olduğu belirtilmektedir(s. 24).

Sarıgöl kazalarından Çarşamba (چهارشنبه) Kazasına baktığımızda, burada beş adet köyün çiftlik gibi kullunıldığı, ayrıca da iki çiftliğin bulunduğunu görmekteyiz. Bunlar;

Kânyân (قانیان) Karyesi :

Köyde yarıcıyan reayası 87 aylakçıyan reayası ise 22 kişidir. Aylakçıyan reayadan 129 kuruş kira alınmıştır. Köy civarında üç adet değirmen vardır. Bunların herbirinden 60 kuruştan 180 kuruş kira geliri elde edilmiştir(s. 25).

Köydeki bağlarda üzüm yetiştirilmektedir. 1819-20 (1235) yılında 16509 kıyye üzümden (1650.5 kıyye Tosun Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır) 14858.5 para yani 891.5 kuruş sağlanmıştır. Üzümün kıyyesi 240 paradır. Ayrıca ke-nevir, zağferan, koza penbesi (pamuk) yetiştirildiğini görmekteyiz. 4187 de-met kenevir üretilmiştir. Bu 266 kıyyedir. Ondalığı (26.5 kıyye) çıkarıldıktan sonra saulmasından 7185 para yani 179.5 kuruş (kıyyesi 30 para) kazanılmış-tır. Yine 100 kıyye zağferan harcı 900 kuruş (kıyyesi 90 kuruş), 72 kıyye koza penbesi 1152 para (kıyyesi 16 para) yani 28.5 kuruş 12 para gelir getirmiştir (s. 25). Bunların dışında 1819-20(1235) yılında 1245.5 kile buğday, 592 kile arpa, 518 kile çavdar, 332.5 kile yulaf üretilmiştir. Bunların saulmasından 362770 para yani 9069 kuruş sağlanmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın kilesi 120 para, çavdarın 120 para ve yulafın 60 para olduğunu görmekteyiz

(s. 25). Tosun Ağa'ya da 124.5 kile buğday, 54 kile arpa, 51 kile çavdar, 33 kile yulaf ondalık verilmiştir.

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 11377.5 kuruştur. Bu miktara tahıl ürünleri, üzüm, kenevir, zağferan, penbe-i koza, aylakçıyan ve değirmen kirası dahildir. Tahmini değer olarak 91500 kuruş kaydedilmiştir (s. 25).

Ahten (أَحْتَن) Karyesi :

Buradaki yarıcıyan reayası 10 kişidir. Aylakçıyan reayası üç kişi olup her birinden beş kuruştan 15 kuruş kira alınmaktadır. Aylakçıyan ve yarıcıyan reaya etrafı taş duvar, üzeri kiremitli, bazıları bitişik 13 adet evde yaşamaktadır. Köyde 34 dönüm bağ olduğunu görmekteyiz (s. 26). Yetişen üzümlerden, dönümünden beş kuruştan 170 kuruş gelir sağlanmıştır (s. 26). Anten'de de zağferan yetiştirildiğini görüyoruz. 1819-20 (1235) yılında 18 kıyye zağferandan kıyyesi 400 paradan 6400 para yani 160 kuruş kazanılmıştır. Zağferanın 1.5 kıyyesi Tosun Ağa ondalığına ayrılmıştır. 150 kile buğday, 163.5 kile arpa, 119 kile çavdar, 51.5 kile yulaf (ondalığı verildikten sonra) toplam 59250 para yani 1481 kuruş 10 para getirmiştir. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120, çavdarın 120 ve yulafın kilesi 60 paradır (s. 26).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 1826.5 kuruştur. Bu miktara tahıl ürünleri, zağferan, bağ geliri ve aylakçıyan kirası dahildir. Tahmini değer olarak ise 14500 kuruş kaydedildiğini görmekteyiz (s.26).

Raduşne (رادوشنه) Karyesi :

Köyde 24 yarıcıyan reayası, dört de aylakçıyan reayası yaşamaktadır. Aylakçıyan reayadan her birinden beş kuruştan toplam 20 kuruş kira alınmıştır. Bunların yaşadıkları üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı 28 ev vardır (s. 27).

Köyün 30 dönüm tarlası bulunmaktadır. 30 dönüm de bağa sahip olan köyün buradan kazancı dönümünden beş kuruştan toplam 150 kuruştur (s. 27). Zağferan yetiştirildiğini de görmekteyiz. 1819-20 (1235) yılında 8 kıyye zağferan harcı üretilmiş, 0.5 kıyyesi ondalık verildikten sonra geriye kalan 7 kıyye kıyyesi 10 kuruştan satılarak 72.5 kuruş gelir sağlanmıştır (s. 27).

1819-20 (1235) yılında buğday üretimi 445.5 kile, arpa 217.5, çavdar 87.5, mısır buğdayı 18, yulaf da 13.5 kiledir. 44.5 kile buğday, 20.5 kile arpa, 8.5 kile çavdar, 1.5 kile mısır buğdayı, 1 kile yulaf Tosun Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır. Geriye kalan buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, çavdarın 120, mısır buğdayınının 60 ve yulafın kilesi 60 paradan satılarak toplam 102820 para yani 2470.5 kuruş kazanılmıştır (s. 27).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 2813 kuruştur. Bunun 2570.5 kuruşu tahıl ürünlerinden, 20 kuruşu aylakçı kirasından, 72.5 kuruşu zağferandan ve 150 kuruşu da bağlardan sağlanmıştır. Tahmini değeri de 20500 kuruştur (s. 27).

Kirâşe (كيراشه) Çiftliği:

Çiftlikteki yarıcıyan reayası 12 kişidir. 600 dönüm tarlayı işlemektedir. Bunlar üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı 12 evde oturmaktadır. Üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı, beş bölümlü bir zahire anbarı bulunmaktadır. Ayrıca yine üzeri kiremitli, etrafı taş duvarlı, bir odası, sofası ve dehlizi olan bir su-başı evi vardır.

Çiftlik 15 dönüm bağa sahiptir. Bağın her dönümünden beş kuruştan toplam 75 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 28). Zağferan harcı üretimi 8 kıyyedir (0.5 kıyye ondalık). Kıyyesi 400 paradır. Toplam geliri 72.5 kuruştur. 1819-20 (1235) yılında 262.5 kile buğday, 105.5 kile arpa, 73 kile çavdar ve 18 kile yulaf üretilmiştir. 24 kile buğday, 10.5 kile arpa, 7 kile çavdar, 2 kile yulaf ondalık ayrılmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, çavdarın 120 para ve yulafın kilesi 60 paradan satılarak toplam 67980 para yani 1699.5 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 29).

Kirâşe Çiftliğinin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 1847 kuruştur (tahıl ürünleri, zağferan, bağ geliri toplamı). Tahmini değeri ise 15000 kuruştur (s. 28).

İftilâ (افتلاء) Çiftliği :

Çiftlikteki reaya miktarı 5'tir. Yarıcıyan reayasının yaşadığı üzeri kiremitli etrafı taş duvarlı 5 ev bulunmaktadır. İki boş. Çiftliğe ait 41 parça 550 dönüm tarlası vardır. Bunun 300 dönümü boş, 250 dönümü ekilidir (s. 29).

1819-20 (1235) yılında çiftlikte 122.5 kile buğday, 61 kile arpa, 13 kile de çavdar üretilmiştir. Bunlardan toplam 31140 para yani 753.5 kuruş elde edilmiştir. 750 kuruş da çiftliğe bağlı Bahşi (بخشى) mezraasında üretilen buğdaydan elde edilmiştir. Bununla birlikte toplam 1503.5 kuruş tarım ürünleri gelirini oluşturmaktadır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para ve çavdarın 120 paradır. 12 kile buğday, 6 kile arpa ve bir kile çavdar da ondalık ayrılmıştır (s. 29). Bu çiftlik hakkında başka kayıt bulunmamaktadır.

Butras (بوطراس) Karyesi :

Köyde Müslüman ve reaya yarıcıyan 23 kişidir. Dördü reayadır. Köy civarında beş parça 11 dönümlük bağ vardır. Bağın dönümünden beş kuruştan 55 kuruş gelir sağlanmıştır (s. 29).

1819-20 (1235) yılında 435 kile buğday, 117 kile arpa, 42 kile çavdar ve 45 kile mısır buğdayı üretilmiştir. 43 kile buğday, 11.5 kile arpa, 4,5 kile çavdar, 5 kile mısır buğdayı ondalık ayrılmıştır. Toplam 117900 para yani 2947.5 kuruş sağlanmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, çavdarın 120 ve mısır buğdayının kilesi 60 paradır (s. 30).

Köyün 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 3002.5 kuruştur (tahıl ürünleri ve bağ gelirleri toplamı). Tahmini değeri ise 24000 kuruştur (s. 30).

Yeniköy (ینى كوی) Karyesi :

Köyde oturan yarıcıyan sayısı 14'tür. Köy 10 parça 19 dönümlük bağa sahiptir. Bağın dönümünden beş kuruştan toplam 95 kuruş gelir elde edilmiştir (s. 30).

1819-20 (1235) yılında 81 kile buğday, 119 kile arpa ve 42.5 kile çavdar üretilmiştir. 8 kile buğday, 12 kile arpa, 4 kile çavdar Tosun Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır. Buğday kilesi 200 paradan, arpa 120 para ve çavdar da kilesi 120 paradan satılarak toplam 32060 para yani 801.5 kuruş kazanılmıştır (s. 31).

Yeniköy Karyesinin 1819-20 (1235) yılı toplam geliri 896.5 (tahıl ürünleri ve bağ geliri), tahmini değeri ise 8000 kuruştur (s. 31).

Bu yedi çiftliğin 1819-20 (1235) yılına ait toplam geliri 23269.5 kuruştur. 487.5 kuruşu ondalık ve para değerindeki kayıplar v.s. ayrılmıştır. Tahmini değerleri ise 187000 kuruştur (s. 31).

Çiftliklerin 1818-19 (1234) yılından kalan ve 1819-20 (1235) yılında üretilen ürünleri toplu olarak bir arada verdiğimizde şu tablo ortaya çıkmaktadır. Ölçü birimi kiledir :

<u>Buğday</u>	<u>Arpa</u>	<u>Çavdar</u>	<u>Yulaf</u>	<u>Mısır Buğdayı</u>	
2471	- 1245.5	- 798.5	- 372.5	- 056	-1819-20(1235)
926.5	- 365.5	- 863	- 245	- 396	-1817-19(1233-34)
3397.5	- 1611	- 1661.5	- 617.5	- 452	

Serfice kazasına baktığımızda burada da bir çiftlik ve üç adet çiftlik haline getirilmiş köy olduğunu görmekteyiz.

Remyuz (رمیوز) Çiftliği :

Çiftlikte 13 yarıcıyan, dört de aylakcıyan reayası yaşamaktadır. Aylakcıyan reayanın her birinden beş kuruştan toplam 20 kuruş kira alınmaktadır. Reaya etrafı taş duvarlı, bazılarının üzeri kiremitli, bazıları taşlı 16 evde oturmaktadır. Evlerin üçü boştur. 70 parça yaklaşık 1300 dönümlük tarlası bulunmaktadır. Üzeri taş, iki odalı, içinde üç bölümlü zahire anbarı olan, etrafı taş duvarlı bir kule, civarda bir çay (ma-leziz) ve değirmen yeri vardır. Çiftliğe ait 14 parça 15 dönümlük bağ, 12 parça 50 dönümlük pamuk tarlası bulunmaktadır (s.33). Bağın dönümünden beş kuruştan 75 kuruş gelir sağlanmıştır. Pamuk tarlasından 293 kıyye koza pamuk üretilmiş bunun kıyyesi 16 paradan satılması 3376 para yani 84.5 kuruş gelir getirmiştir (32 kıyyise ondalıktır).

Çiftlikte üretilen buğday, arpa, çavdar, mısır buğdayından toplam 63160 para yani 1579 kuruş elde edilmiştir. Buğday 249.5 kile (kilesi 200 para), arpa 40 kile (kilesi 120 para), çavdar 58.5 kile (kilesi 120 para), mısır buğdayı 106 kile (kilesi 80 para) üretilmiştir. 24.5 kile buğday, 4 kile arpa, 6 kile çavdar, 10.5 kile mısır buğdayı Tosun Ağa ondalığıdır (s.33).

Çiftliğin toplam geliri 1758 kuruştur. Tahmini değeri ise 15750 kuruştur (s.33).

Kebir Valtus (کبیر والتوس) Karyesi :

Tepedelenli Ali Paşa tarafından çiftlik haline getirilmiş köylerden biridir.

Köyde çiftciyan reayası 47 kişidir. 30 dönüm bağ bulunmaktadır. Bağın dönümünden beş kuruştan 150 kuruş gelir elde edilmiştir. (s.34)

1819-20(1235) yılında 209.5 kile buğday, 46.5 arpa, 143.5 kile çavdar, 32.5 kile yulaf üretilmiştir. Bunlardan toplam 42510 para yani 1562.5 kuruş sağlanmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, yulafın kilesi de 60 paradır. 21 kile buğday, 4 kile arpa, 14 kile çavdar, 4 kile yulaf ondalık ayrılmıştır.

Köyün 1819-20(1235) yılı toplam geliri 1712.5 kuruş ve tahmini değeri de 13700 kuruştur (s.34).

Lâzâret (لا زارت) Karyesi :

Köyde 33 çiftciyan reayası yaşamaktadır. 30 dönüm bağ vardır. Bağdan dönümünden 5 kuruştan 150 kuruş gelir sağlanmıştır.

1819-20(1235) yılında 173.5 kile buğday, 35 kile arpa, 98.5 kile çavdar, 14 kile yulaf, 32 kile mısır buğdayı üretilmiş, bunlardan toplam 50720 para yani 1268 kuruş gelir sağlanmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, çavdarın 120 para, yulafın 60 para, mısır buğdayının ise 100 paradır. 17.5 kile buğday, 3.5 kile arpa, 9.5 kile çavdar, bir kile yulaf ve üç kile mısır buğdayı ondalık ayrılmıştır (s.35).

Köyün 1819-20(1235) yılı toplam geliri 1418 kuruştur. Tahmini değeri de 11350 kuruştur (s.35).

Makrus (مقروض) Karyesi :

Köyde 49 yarıciyan reayası yaşamaktadır. Köyün 1819-20(1235) yılı buğday üretimi 264 kile, arpa 114.5 kile, çavdar 705 kile ve darı ise 22 kiledir. Bunlardan toplam 138060 para yani 3451.5 kuruş sağlanmıştır. Buğdayın kilesi 200 para, arpanın 120 para, çavdarın 120 para ve darının 100 paradır. 26.5 kile buğday, 11 kile arpa, 70.5 kile çavdar ve iki kile darı ondalık ayrılmıştır (s.36).

Köyün tahmini değeri 27500 kuruş olarak kaydedilmiştir (s.36).

Bu dört çiftliğin 1819-20(1235) yılına ait toplam geliri 9370 kuruştur. Buna o yılki gelir ve daha önceden satılan ürünler, koyun, keçi v.s. dahildir. Tahmini değerleri ise 68300 kuruştur.

1818-19(1234) yılından kalan ve 1819-20(1235) yılında üretilen ve teslim edilen tahıl ürünleri miktarı tablo halinde aşağıda gösterilmiştir. Ölçü birimi kiledir.

Buğday	Arpa	Çavdar	Yulaf	Mısır	Buğdayı	Darı
807	- 245.5	- 905	- 42.5	- 124.5	- 807	-1819-20(1235)yılı
000	- 000	- 213.5	- 00	- 158	- 000	-1818-19(1234)yılı
807	- 245.5	- 118.5	- 42.5	- 275.5	- 807	

Çarşamba ve Serfice kazalarındaki çiftliklerde yetişen tahıl ürünlerinin kilesinin aynı fiyattan satıldığını görmekteyiz.

Katranice (قطرانجه) Nahiyesine baktığımızda burada bir köyün çiftlik haline getirildiğini bir de çiftlik bulunduğunu görmekteyiz.

Rakita (رقيطه) Karyesi :

Katranice nahiyesinde Osturova (اوستوراه) kasabasına bağlıdır. Tepedelenli Ali Paşa burayı da çiftlik haline getirmiştir.

Köyde üç odalı, üzeri sazlı, etrafı taş ve kerpiç duvarlı, içinde dört gözlü zahire anbarı olan bir adet harap subaşı konağı vardır. Ayrıca üzeri kiremitli, etrafı kerpiç duvarlı bir adet samanlık ve köy civarında büyük bir göl bulunmaktadır. Gölün içindeki balık ve diğer ürünlerden yılda 445 kuruş gelir elde edilmektedir.

Yarıcıyan reayası toplam 26 kişidir. Her birinden 20 kuruştan 420 kuruş gelir sağlanmaktadır. Şimdiye kadar incelediğimiz çiftliklerde yarıcıyan reayasından böyle bir gelir elde edilmediği görülmektedir. Aylakcıyan reayası 12 kişidir. Her birinden 15 kuruş alınmaktadır. Toplam 180 kuruştur. Yarıcıyan ve aylakcıyan reayası 12 kişidir. Her birinden 15 kuruş alınmaktadır. Toplam 180 kuruştur. Yarıcıyan ve aylakcıyan reayası üzeri kiremitli, taş ve sazlı, etrafı taş ve kerpiç duvarlı 33 evde oturmaktadır (s.37).

Köyde iki odalı, etrafı kerpiç duvarlı, üzeri kiremitli bir han bulunmaktadır. Burasının 1819-20(1235) yılı kira geliri 100 kuruştur. Sahip olduğu yaylak ve hayvan otlağından 500 kuruş, Setdur (ستدور) yaylasındaki Büyük

Çayır (bir adet) hasılatı 200 araba olup her araba 10 kuruştan 2000 kuruş gelir sağlanmaktadır. 63 dönüm tarla 1100 dönümdür. Tarlanın 550 dönümü ekili, 550 dönümü boştur (s.37).

Köyde 1819-20(1235) yılında 116.5 kile buğday, 206 kile arpa, 114.5 kile çavdar üretilmiştir. Toplam 96790 para yani 3429.5 kuruş gelir elde edilmiştir. Buğdayın kilesi 260 para, arpanın 200 para ve çavdarın 200 paradır. Setdur mezraasının buğday üretimi 29 kile, çavdar ise 25 kiledir. 14 kile buğday, 60.5 kile arpa, 14 kile çavdar Kavas Osman Ağa'ya ondalık ayrılmıştır (s.37).

Rakita'nın 1819-20(1235) yılı toplam geliri 6064.5 kuruştur. Buna ürünlerden elde edilen miktarlar ve kiralara dahildir. Tahmini değeri ise 48500 kuruştur (s.37).

Vüdinelü Sülübölükbaşı (وِدِينَه لُو سُولُولُوكِباشى) Çiftliği :

Katranica Köyü'nde olan bu çiftlik Tepedelenli Ali Paşa'ya aittir.

Çiftlikte iki yarıcıyan reayası yaşamaktadır. Evlerinin üzeri kiremitli ve etrafı taş duvarlıdır. Beş odalı, dokuz bölümlü zahire anbarı, samanlık ve ahırdan oluşmaktadır. Çiftliğin civarında sekiz parça 200 dönümlük tarlanın 80 dönümü ekili, 80 dönümü boş ve 40 dönümü de bayırdır (s.38).

1819-20(1235) yılında 10 kile buğday, 50 kile arpa, 15 kile çavdar üretilmiştir. Bir kile buğday, 5 kile arpa, 1.5 kile çavdar İbiş Ağa ondalığı olarak ayrılmıştır. Bu ürünlerden toplam 13760 para yani 344 kuruş kazanılmıştır. Buğdayın kilesi 240 para, arpanın 200 para, çavdarın ise 200 paradır. Çiftliğin tahmini değeri 2500 kuruştur (s.38).

Katranice'de Tepedelenli Ali Paşa'ya âit olan Katranice ve Tevabi' Mukataası da bulunmaktadır. Mukataada 1819-20(1235) yılında 159.5 kile buğday, 314 kile arpa, 220.5 kile çavdar, 28.5 kile yulaf yetiştirilmiştir. Bunlar toplam 132780 para yani 3319.5 kuruş gelir getirmiştir. Buğdayın kilesi 240 para, arpanın 200 para, çavdarın 200 para ve yulafın 80 paradır.

Mukataanın ve bağlı köylerin iltizam bedeli 1819-20(1235) yılı için 1490 kuruştur (s.38). Ayrıca Katranice Nahiyesine bağlı Ciğan (جيجان) Köyü'nün ürünlerine Tepedelenli Ali Paşa'nın da ortak olduğunu görmekteyiz (s.38).

Yine Tisi (تيسى) Köyü ve Gramatek (غرامطق) Köyü'nün de ürünlerine ortaktır (s.39). Bütün bu ortaklıktan elde ettiği gelir 4720.5 kuruştur (s.39).

Son olarak Perlepe (پرلپه) kazasına baktığımızda burada bir çiftlik olduğunu görmekteyiz. Bu çiftlik *Reska* (رسقه)'dır (s.41).

Çiftlikte iki odalı, üzeri kiremitli, içinde zahire anbarı olan bir subaşı evi bulunmaktadır. İki yarıcıyan reayası yaşamaktadır. Reayaya ait etrafı taş duvar, üzeri kiremitli, altı ev vardır. Bunlardan dördü boştur. 21 baş 620 kuruş değerinde çeşitli hayvan yeralmaktadır. Çiftliğe ait 400 dönüm tarla, 10 dönüm çayır, yarım dönüm bağ vardır. Çayırın 1819-20(1235) yılı hasılatı 80 kuruş, bağın 15 kuruştur (s.41).

1819-20(1235) yılında 20 keyl-i İstanbullu buğday, 22 keyl-i İstanbullu arpa ve 169 keyl-i İstanbullu çavdar üretilmiştir. Hepsi 1820-21(1236) yılı tohum ve aşarına, 125 keyl-i İstanbullu çavdar Teroğlanlarına ayrılmıştır (s.41).

1819-20(1235) yılı toplam geliri 82.5, tahmini değeri ise 12000 kuruştur (s.41).

Tepedelenli Ali Paşa'ya ait Paşa Sancağı'nda 15'i çiftlik, 23'ü köy olmak üzere toplam 38 çiftliğin, bulunduğu yerlerin zahire geliri ve nakit miktarları şu şekilde ayrılmaktadır (s.47):

1819-20(1235) yılına ait zahire geliri:

02730.5	kuruş	-	Manastır Kazası
29311.5	"	-	Filorine "
31222	"	-	Sarıgöl "
07860	"	-	Serfice "
00000	-	-	Perlepe "
02763.4	kuruş	-	Katranice Nahiyesi
<u>03319.5</u>	-	-	Katranice Mukataası ve bağlı yerler
77207	Kuruş		

Kazaların nakit miktarları:

23023.5	kuruş	-	Manastır Kazası
43970	"	-	Filorine "

03199.5	"	- Sarıgöl	"
00407.5	"	- Serfice	"
00082.5	"	- Perlepe	"
03088.5	"	- Katranice Nahiyesi	
<u>04721</u>	"	- Katranice Mukataası ve bağlı yerler	
78492.5	"		

78492.5 kuruş 1819-20(1235) yılı nakit geliri ve 77207 kuruş zahireden elde edilen miktarın toplamı 155699.5 kuruştur (s.47).

Çiftlik ve köylerin 1818-19(1234) ve 1819-20(1235) yılı ürün miktarı toplu olarak buldukları kazalara göre şu şekildedir:

Ölçü key-i İstanbulidir (s.47).

Buğday	Arpa	Çavdar	Yulaf	Darı	Fasulye	Mısır	Buğdayı	Kenevir	Kıyıc
0895	- 592	- 1432.5	- 034.5	- 00	- 000	- 060	-	178	- Manastır
1519.5	- 8546	- 6829.5	- 259.5	- 44	- 070	- 162.5	-	000	- Filorine
5215	- 2788.5	- 2581	- 767.5	- 00	- 000	- 452.5	-	000	- Sarıgöl
0807	- 0240.5	- 1118.5	- 042	- 20	- 000	- 272.5	-	000	- Serfice
0150	- 0210	- 0300	- 000	- 00	- 000	- 0000	-	000	- Perlepe
0284	- 0316	- 0337.5	- 025.5	- 00	- 000	- 000	-	000	- Katranice Nahiyesi ve mukataası
8875.5	- 12688	- 12772.5	- 1228.5	- 64	- 070	- 1136.5	-	178	

Paşa Sancağı'nda bulunan beş kaza ve bir nahiyedeki 38 çiftliğe (kayıtlarda 41 çiftliğin adı geçmektedir. Ancak 38 çiftlik hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir) ait bu kayıtlardan edindiğimiz bilgilere göre; Filorine Kazasında diğer kazalardan daha fazla ürün üretildiğini ve kazanç sağlandığını görmekteyiz. Filorine Kazasından sonra en fazla ürün ve gelir Sarıgöl Kazasından elde edilmektedir. Daha sonra ise Manastır, Serfice, Perlepe Kazaları ve Katranice Nahiyesi gelmektedir.

Çiftliklerde üretilen ürünlerden en fazla sırasıyla çavdar, arpa ve buğday yetiştirilmektedir. Bu ürünlerin dışında çiftliklerin bir çoğunda üzüm, bazılarında pamuk, keten, kenevir gibi ürünler üretilmektedir. Buralarda iş gü-

cünü sağlayan "yarıcıyan" denilen ve aynı zamanda ürünün bir kısmını paylaşan kişilerdir. Ayrıca "aylakçıyan" adı verilen ve gündelikle çalışan, çiftliklerde kira ile oturan halk bulunmaktadır. Kayıtlardan bunların sayıları, ürünlerin miktar ve getirdiği gelir öğrenilmektedir.

Hakkında bilgi verdiğimiz bu defterden Tepedelenli Ali Paşa'nın Paşa Sancağı'nda birçok çiftliği olduğunu, bunlardan çoğunun köylerden oluştuğunu öğrenmekteyiz. Fakat çalışmalarımız sırasında saptadığımız defterlere göre Ali Paşa'nın bunların dışında da çok sayıda çiftliğe sahip olduğunu gördük. Özellikle Başbakanlık Osmanlı Devlet Arşivi'nde Maliyeden Müdewver defter tasnifinde Paşa'nın çiftlikleri ve mal varlığı ile ilgili pek çok belge bulunmaktadır. Verdiğimiz bu bilgiler sadece küçük bir kısmını oluşturmaktadır.

۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲

مذکور باتم جنبا جنک مذکور ساکن ایند قیامت
متمه مانده دوم واسه قرار یوکیا اری بران مجریستو
اولوستی فرجه بر . امن استیو دردیو طریقیستو
دو امین ستره ایله دهر باجو تا بدینیم دوم ستره
بوجه لیقو استیروست طریقیستو دونق لیقو ستره
بیلست قول قیامت

مختلف مذکور نه مذکور کت نامت اعانک
سکه اولوزور عام اولدک اطراف خاقان یلدار
واوند کرسیت احباب جان
تاریخ
۱۲۲۰

مختلف مذکور نه بنصفه نام کولتاج مزنده
اولدک خاقان اولدک مزنده
تاریخ
۱۲۲۰

تاریخ
۱۲۲۰
۱۲۲۰
۱۲۲۰

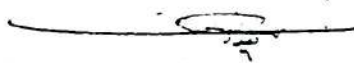
تاریخ
۱۲۲۰

بیشتر خنایانست فلورنم ناهیم ستموزوم دقلو علی باشا نیک صوره و بیج جنلیک و و ونوع ساکن
باریجات و بود جیاست و عیالیانک موجودی و سازه سنک کینیم سزادک مابست

جسنتلک مکرره درونش اولاد باریم جیاست و عیالیانک مجیدری مقدارک
میچیه میوه دستم سزاد فریم فریم طرح بودد ماشینی فریم برغوم درو استیابیدر دین فریم
طرح میزه طرح سوره بدین فریم ای صومنیو بابا نیک صومنیو بریاب

جسنتلک مکرره درونش ساکن این قیاس و عیالیانک سزیدری مقدارک کینیم
برایان طرینیو فریم طرینیو برینست دینست تا جیو زینست قیاس فریم سزادک

جسنتلک مکرره درونش ساکن این قیاس و عیالیانک سزیدری مقدارک کینیم
سازدک سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم
طاش و نوارش باج جیاست
سزادک و مجور کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم

جسنتلک مکرره درونش ساکن این قیاس و عیالیانک سزیدری مقدارک کینیم
سازدک سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم
سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم

جسنتلک مکرره درونش ساکن این قیاس و عیالیانک سزیدری مقدارک کینیم
سازدک سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم
سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم

جسنتلک مکرره درونش ساکن این قیاس و عیالیانک سزیدری مقدارک کینیم
سازدک سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم
سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم
سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم سزادک کینیم

